Historische Kring Losser

Losser, 08-10-2026.

Geachte heer, mevrouw,

Vooraf willen we graag voor de goede orde opmerken als Stichting Historische Kring Losser niet bij voorbaat tegen herinrichting van het Martinusplein te zijn. Nu duidelijk is dat de bouw van het appartementencomplex doorgang zal vinden, willen wij u tegen de achtergrond van ons doel het cultuurhistorisch erfgoed van de gemeente Losser te behouden, echter toch nog eens deelgenoot maken van onze zorg.

De kern van onze zorg laat zich samenvatten in de vraag of de stabiliteit van de toren gegarandeerd is. Zijn in geotechnisch verband de eigenschappen van de bodem geanalyseerd en is bestudeerd hoe die zich gedragen als op de beoogde afstand van 8 meter van de toren, die naar schatting 3000 ton weegt, graafwerkzaamheden ten behoeve van een ondergrondse garage van 3 meter diep plaatsvinden?

Onze zorg nam toe toen we ons in de materie gingen verdiepen op publiekelijk toegankelijke sites. Die leerden ons, ervanuit gaande dat onze veronderstelling juist is dat het fundament waarop de Toor'n rust bestaat uit zwerfkeien gelegd in Bentheimer zandsteen, dat we in de onderhavige situatie te maken hebben met een klassiek voorbeeld van Grond-Constructie Interactie (Soll-Structure Interaction).

Om de sterkte van een fundering te onderzoeken wordt gebruik gemaakt van "Eindige Elementen Software". Met deze software kan men:

- Fasegewijs modelleren hoe de grond en de toren reageren bij elke stap van de graafwerkzaamheden.
- Nauwkeurig voorspellen hoe het zand zich gedraagt bij het ontlasten (graven) en belasten (gewicht toren).
- Gedetailleerd monitoren wat de werkzaamheden betekenen voor scheurvorming en spanningen in het metselwerk van de Toor'n en de veldkeienfundering.

Bovenstaande software brengt de volgende kritieke risico's in kaart:

- Horizontale verplaatsing van de fundering: wanneer de grondkuip wordt gegraven kan de grond onder de Toor'n naar de uitgraving toe "bollen" of schuiven. Omdat de toren op losse veldkeien staat kan dit leiden tot het wegschuiven van de funderingsstenen.
- Het deel van de toren dat het dichtst bij de garage staat zal meer zakken dan de achterzijde. Bij een zware, stijve toren leidt dit direct tot scheefstand of krachtige trekkrachten in het metselwerk, met ernstige scheurvorming of instortingsgevaar tot gevolg.
- Daling van de grondwaterstand (bronbemaling): als voor de parkeergarage grondwater moet worden weggepompt, verandert de spanning in het zand. Dit veroorzaakt vaak extra, ongelijkmatige verzakkingen rondom de toren.
- De damwand van de garage krijgt niet alleen de standaard grond- en waterdruk te verwerken, maar ook een enorme extra zijdelingse belasting door de nabijgelegen massa van 3.000 ton.

adres: Historische Kring Losser | Raadhuisplein 1-25
email: info@historischekringlosser.nl | website: www.historischekringlosser.nl

De betrouwbaarheid van de modellen vraagt, zo werd ons duidelijk, om een nauwgezette invulling van de parameters (zoals de exacte stijfheid, hoek van inwendige wrijving en dichtheid van de zandlaag). Hiervoor is het noodzakelijk dat geotechnische ingenieursbureaus of gespecialiseerde geotechnische adviesbureaus worden ingeschakeld.

Wij gaan ervanuit dat de aannemer kennis heeft van bovenstaande en een dergelijk bureau in de arm zal nemen om het noodzakelijke onderzoek te doen om te voorkomen dat schade ontstaat aan de Oale Toor'n.

Wij roepen in herinnering de aannemer die een metrostation van de Noord/Zuidlijn in Amsterdam bouwde. Hij had niet het noodzakelijke bodemonderzoek laten verrichten. Door lekkage in de diepwand spoelde er zand weg, waardoor panden aan de Vijzelgracht verzakten en scheuren opliepen. De schade liep in de tientallen miljoenen.

Wij hopen ervanuit te mogen gaan dat de voor de realisering van het appartementencomplex verantwoordelijken voldoende verzekerd zijn voor onverhoopte gevolgen van deze hele onderneming voor de toren, een sinds november 1965 beschermd rijksmonument.

Bestuur Historische Kring Losser.

adres: Historische Kring Losser | Raadhuisplein 1-25
email: info@historischekringlosser.nl | website: www.historischekringlosser.nl